

Electronic Cumhuriyet Journal of Communication

ecider.cumhuriyet.edu.tr

Founded: 2017

Available online, ISSN: 2667-4246

Publisher: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Palliative Society: Pain Today

Recep ALTAY ^{1,a,*}

¹Radio And Television Programming, Tuzluca Vocational School,, Iğdır University, Iğdır, Türkiye

*Corresponding author

Book Review

History

Received: 28/09/2022

Accepted: 15/11/2022

ABSTRACT

Within the scope of this study, he conducts the work of South Korean Author and Cultural Theorist Byung-Chul Han, titled "Palliative Society: Child's Pain", which was published in July 2022 and brought to the literature with the Turkish translation of Haluk Barışcan. The book in question lays the groundwork for how people avoid painful discussions and situations in their daily life, thinking out of a prevailing fear of pain known as 'Algophobia' in our time. In the 'Palliative Society' of our society, which is defined as the animal society, it has become widespread with how 'pain' is eliminated due to the media. In this book, cultural theorist Byung-Chul Han's determinations about the need for societies to use social media networks are seen. It is known that 'likes', that is, likes, contain the visibility of their users on platforms such as 'Instagram, Facebook, Twitter' which are social media. Chul Han highlights the economic limitation of this center and its commodification as a product, with the culture of likability attributed to many reasons.

Palyatif Toplum: Günümüzde Acı

Süreç

Geliş: 28/10/2022

Kabul: 15/11/2022

ÖZ

Bu çalışma kapsamında, Güney Koreli Yazar ve Kültür Kuramcısı Byung- Chul Han'ın Temmuz 2022'de 2. baskısı yapılan ve Haluk Barışcan'ın Türkçe çevirisiyle literatüre kazandırılan 'Palyatif Toplum: Günümüzde Acı' adlı eseri incelenmiştir. Söz konusu kitap, çağımızda 'Algofobi' olarak bilinen hâkim bir acı korkusundan bahseder ve insanların günlük yaşamda acı verici tartışmalardan ve ortamlardan nasıl uzak durduklarına dair temellendirmeler yapar. Olumluluk toplumu olarak tanımlanan günümüz 'Palyatif Toplumu'nda 'acı'nın medya dolayımıyla nasıl ortadan kaldırıldığı örneklerle ortaya konulmuştur. Bu kitapta kültür kuramcısı Byung- Chul Han'ın, toplumların sosyal medya ağlarını kullanma alışkanlıklarına dair tespitleri görülmektedir. Sosyal mecralar olan, 'Instagram, Facebook, Twitter' gibi platformlarda 'like' yani beğenilerin kişilerin görünürlüklerini belirlediği bilinmektedir. Chul Han, bu noktada beğenilirlik kültürünü birçok nedene bağlamakla beraber, kültürün ekonomikleştirilmesi ve bir ürün olarak metalaştırılmasını ön plana çıkarır.

Copyright

This work is licensed under
Creative Commons Attribution 4.0
International License

^a recep.altay@igdir.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-9250-3382>

How to Cite: Altay, R. (2022). Palyatif Toplum: Günümüzde Acı, Electronic Cumhuriyet Journal of Communication, 4(2): 136-139.

Kitap İncelemesi

'Palyatif Toplum: Günümüzde Acı' Üzerine Bir İnceleme, Metis Yayınları, İstanbul, 2022. Byung- Chul Han

Bu çalışma kapsamında, Güney Koreli Yazar ve Kültür Kuramcısı Byung- Chul Han'ın Temmuz 2022'de 2. baskısı yapılan ve Haluk Barışcan'ın Türkçe çevirisiyle literatüre kazandırılan 'Palyatif Toplum: Günümüzde Acı' adlı eseri incelenmiştir.

Topluma ve bireye yönelik tanımlamalar modernleşmeyle beraber tekrar edilen söylemlerin ötesine geçerek, güncel tartışmalara zemin hazırlamıştır. Birey ve toplum ilişkileri, modern yapının değişen şartlarına bağlı olarak yeniden yorumlanmasına ihtiyaç duymuştur. Etkisinin hala daha devam ettiği farklı boyutlarıyla tartışılan Covid-19 bunlardan bir tanesidir. Sosyal-psikolojik bağlamda bu hastalığın bireylerde oluşturmuş olduğu travmatik davranışların yeniden ele alınması önem kazanmıştır. Bu kitapta performans öznesi kavramını ön plana çıkaran Byung- Chul Han, Covid-19 ve acı algısı ile yeniden tartıştığı görülmektedir.

Yeni toplumsal tipolojiler üreten ve bunu oluşturan unsurları değişen ve dönüşen koşullar bağlamında sürekli ve yeniden kavramsallaştıran Chul Han, dünyada ve Türkiye'de kitaplarının hızlı bir şekilde farklı dillere çevrilmesine olanak tanıdığı görülmektedir. Kendinden önceki düşünürlerin tanımlamış olduğu özne kavramına farklı bir noktadan bakması ve bu klişenin değişmesi gerektiğine dair fikirleri, okuyucunun Han'a duyduğu ilginin diğer bir sebebi olabilmektedir. Ancak bu ilgiyle beraber onun sosyolojik temellendirme yapıp yapmadığı sorunsalı kendisine yönetilen eleştirilerdendir. Toplumsal manada dile getirdiği sorunlara çözüm önerisi sunma gibi bir tepkisinin olmaması, onun sosyolog değil, bir filozof olduğuna işaret etmektedir. Söz konusu incelemesi yapılan bu kitap olmak üzere diğer eserlerine de bakıldığında bu net bir şekilde görülmektedir.

Acı kavramının toplumsal manada dinamiklerinin yok olması ve bununla beraber biz-yorgunluğu yerine ben-yorgunluğuna geçişte yaşanan evrim, palyatif toplumu yansıtmaktadır. Bu toplum aynı zamanda olumluluk toplumdur çünkü bireyi başarıya odaklayan ve o denli yoran sistem yazara göre bu kavrama karşılık gelmektedir. Chul Han'ın bu kitapta eleştiriye kapı araladığı bazı söylemlerde bulunmaktadır. Covid-19 tedbirleri çerçevesinde belirlenmiş olan karantina alanlarını toplama kampına benzetmesi buna örnek gösterilebilir. Home office'ler ise bu kampların çalışma alanları olarak değerlendirilmektedir. Bireyin kendini sömürme özgürlüğü ve sağlık ideolojisi, toplama kamplarını karantina alanlarından ayıran unsur olarak görülmektedir. Performans toplumunda bireylerin yaşamlarını sürdürebilmek için yaşam ideallerinden vazgeçmiş olmaları Han'ın kitabında değerlendirmeyi eksik bıraktığı nokta olmuştur.

Söz konusu kitap, çağımızda 'algofobi' olarak bilinen hâkim bir acı korkusundan bahseder ve insanların günlük yaşamda acı verici tartışmalardan ve ortamlardan nasıl uzak durduklarına dair temellendirmeler yapar. Olumluluk

toplumu olarak tanımlanan günümüz 'Palyatif Toplumu'nda 'acı'nın medya dolayısıyla nasıl ortadan kaldırıldığı örneklerle ortaya konulmuştur. Bu kitapta kültür kuramcısı Byung- Chul Han'ın, toplumların sosyal medya ağlarını kullanma alışkanlıklarına dair tespitleri görülmektedir. Bireylerin sosyal medya hesaplarını kullanma eğilimleri ile palyatif toplum arasındaki ilişkiye bu kitapta da değinen Han, olumluluk toplumunu bir beğendim toplumu olarak değerlendirir. Sosyal mecralar olan, 'Instagram, Facebook, Twitter' gibi platformlarda 'like' yani beğenilerin kişilerin görünürlüklerini belirlediği bilinmektedir. Chul Han, bu noktada beğenilirlik kültürünü birçok nedene bağlamakla beraber, kültürün ekonomikleştirilmesi ve bir ürün olarak metalaştırılmasını ön plana çıkarır.

'Palyatif Toplum' kitabında yazar, 'acı' kavramının biyopolitik ve dijitalleşmeyle beraber günlük yaşamda nasıl yok edildiği konusunda çözümler yapmaktadır. Bu çözümlerinde kültür kuramcısı Chul Han, farklı bölüm başlıklarıyla acının ontolojisi üzerine okurda farkındalık oluşturmaktadır. Kitap, transhümanizm, dijitalleşme, medya, biyopolitika gibi konulara değinirken Jünger, Adorno, Foucault, Nietzsche, Heidegger gibi birçok düşünürü de atıf yapılmaktadır. 11 başlıktan ve toplam 77 sayfadan oluşan kitap, Algofobi (acı korkusu) hakkında derin analizler sunmaktadır. Kitabın bölüm başlıkları şu şekildedir;

- Algofobi- Acı Korkusu
- Mutluluk Zorlaması
- Hayatta Kalma
- Acının Anlamsızlığı
- Acının Kurnazlığı
- Hakikat Olarak Acı
- Acının Poetiği
- Acının Diyalektiği
- Acının Ontolojisi
- Acının Etiği
- Son İnsan

Kitabın ilk bölümünde olumluluk toplumu benzetmesi yapılan Palyatif Toplumda Algofobi'nin günlük yaşam ve politik arenada karşılığının nasıl olduğuna dair tespitler yapılmıştır. "Bana acıyla ilişkini söyle, sana kim olduğumu söyleyeyim" ifadesi kitabın ilk girişinde, acıya karşı tavrımızın toplumsal yaşantımız hakkında fikir sunacağı düşüncesiyle sosyolojik bir tespiti dile getirir. Burada bir toplumun genel sosyolojik yapısı hakkında değerlendirme yaparken bireylerin acı kavramına yükledikleri anlam ve şifrelerini dikkate almak gerektiği vurgulanır. Ancak burada toplumsal bir parametre sınırlandırılması yapılmadan genelleştirici ifadeler ile acı ve toplum arasındaki ilintinin açıklanmaya çalışıldığı görülmüştür.

Byung Chul Han'a göre; Palyatif Toplum bir olumluluk toplumdur. İçerisinde yaşadığımız toplumun ve bireylerin çevresindeki olumsuzluklardan kurtulmaya çalıştığını ifade eden Chul Han, acının olumsuzlukla eş değer olarak görülmesinden dolayı, olumluluk toplumunun arzulandığını dile getirir. Han'a göre;

çağımızda ‘algofobi’ olarak bilinen hâkim bir acı korkusu söz konusudur. Günlük yaşamda acı verici tartışmalardan ve ortamlardan uzak durulmaktadır. Bu yaklaşımın politik alana da yansıdığı görülmüştür. Siyasetin acı verebilecek reformlar yapmayı beceremediğini söyleyen Han, palyatif siyaseti, alternatifsizlik olarak tanımlar ve Chantal Mouffe tarzı bir ‘agonistik siyaset’i yani acı veren mücadelelerin üzerine giden bir siyaset arayışını dile getirir.

Bir tüketim baskısı altına giren kültürel ürünler, beğenilmesi gerekli bir nesne olmak zorunda kalır. Palyatif toplum, medya aracılığıyla duyarsız hale gelmekte ve eleştiriye karşı bağışlık kazanmaktadır. Sosyal medyada beğenilmek ve doyuma ulaşmak için birkaç fotoğraf ya da video yüklemeniz yeterlidir. Paylaşımlara olumsuz bir eleştiri yapıldığı zaman ‘algofobik’ bir yaklaşımla tepki dile getirilmektedir. Han, uyuşmayı yani anesteziyi sosyal medya ve bilgisayar oyunları üzerinden açıklar. Toplumsal anlamdaki uyuşukluk (anestezi) düşünceyi ve bilgiyi engellediği gibi hakikatin de görünmesini engeller. Palyatif Toplum, gerçekliği olmayan ve her şeyin aynılaştığı bir yaşam olarak tanımlayan Han, günümüzde gerçekliği yanılısamadan ibaret olarak betimlemiştir.

Chul Han, bir önceki eseri olan ‘Şeffaflık Toplumu’nda da bilgi ve teknolojiye dair eleştirilerini sürdürmüştür. Han, enformasyonun bir karmaşıklığa sebep olduğu ve bunun ise hakikatten kopuşa zemin hazırladığını dile getirmiştir. “Enformasyon, kendi başına, her türlü olumsuzluktan yoksun olduğu ölçüde bir şeffaflık fenomenidir. Olumlulaştırma, işlemeleştirilmiş bir dildir” (Chul Han, 2017, s.60). Günümüzde her şeyin dijitalleştiği bir ortamda olumluluk toplumunun da bir gereği olarak, bireye sadece istediği, hoşuna gittiği duyguyu ve bölümü sunuyor. “Sharing (paylaş) ve Like (Beğen) iletişimsel pürüzsüzlük araçlarını temsil eder. Negatiflikler saf dışı edilir çünkü hızlı iletişim için engel ortaya koyarlar” (Chul Han, 2018, s.4).

Kitabın ‘Mutluluk Zorlaması’ isimli bir başka bölümünde ise, yalnızlaşan ve manayı yitiren bireylerin acıdan kaçabilmek için, Palyatif Toplumdaki mutluluğa erişmeye çalıştıkları dile getirilmiştir. Han’a göre günümüz toplumlarında iktidar mekanizmalarının ileri sürdüğü yeni yaşam formülü “mutlu olmak” tır. Acının olumsuzluğunu yerinden edecek olan mutluluğun olumluluğuna sahip olmaktır. Mutluluğu kesintisiz bir performans olarak değerlendirmemiz, olumlu duygusal bir sermayeye bağlıdır. Mutluluk kavramının hazırda olmamasından kaynaklı olarak, içerisinde bir olumsuzluk barındırdığını da ayrıca vurgular. Ona göre mutluluk, olumlu duyguların tamamından çok daha fazlasıdır. Mutluluk ile acı kavramları arasındaki ilişkiye de değinilen kitapta, günümüz toplumunda mutluluk değil, bunu temsil eden imgelerin ön planda olduğu ifade edilir ve mutluluk kavramını ‘şeyleşmekten’ kurtaranın ise acı olduğu dile getirilir.

Kitabın üçüncü bölümünde, Palyatif Toplumda yaşayan bireyin hayatta kalma mücadelesi pandemi üzerinden örneklendirilmiştir. Pandemi, her şeyin olumlulaştırdığı bir toplum için istenmeyen sonuçlar doğurmuştur. Virüs, gündeme gelmesini dahi istemediğimiz ölüm gerçeğini

gün yüzüne çıkararak görünür kılmıştır. Ölüm gerçeğinin, her daim mutluluğu temsil eden kitlesel iletişim ortamında fazlaca ön planda olması insanları huzursuz etmiştir. Han, pandemiye yaşayan toplumu, hayatta kalmak için mücadele etmek zorunda kalan bir toplum olarak tanımlamaktadır.

Han, bireyin hayatta kalma mücadelesini anlatırken, pandemi ile neoliberal politikaları birlikte değerlendirir. Karantinadan dolayı evlerde kalmamız gerektiği zorunluluğunu toplanma kamplarına benzetir. Virüsle birlikte yeni bir çalışma ortaya çıkmıştır: Evden çalışma. Pandemi koşullarının bazı ibadet şekillerini değişim ve dönüşüme uğrattığını söyleyen Han, bu durumu virolojinin teolojiyi yerinden etmesi olarak görür. Birey bu dönemde bir başkası tarafından sömürülmek yerine kendi kendini sömürmektedir. Pandemi döneminde palyatif toplumu bireylerinin potansiyel şüpheli olarak bazı muamelelere maruz kaldığını örnekler üzerinden anlatan Han, havaalanlarında virüs taşıyabilme ihtimali olan bir birey olarak hiçbir şeye itiraz etmeksizin küçük düşürücü güvenlik önlemlerine razı olduğumuzu dile getirir. Muhtemel potansiyel olma durumunun ise, biyopolitik bir gözetleme rejimine yol açtığını ifade eder.

‘Acının Anlamsızlığı’ başlığında Byung-Chul Han, acıyı hayatından çıkarmak isteyen bireylerin neoliberalizm ve kapitalizmden geçerek transhümanizme doğru evrildiğini dile getirir. Palyatif toplumunun performans toplumuyla örtüştüğünü söyleyen Han, acının bir zayıflık belirtisi olarak görüldüğünü dile getirir. Acı, performansla uyumsuz bundan dolayı gizlenmesi gereken bir şeydir.

‘Acının Poetiği’ başlığında Han, toplumun düşünme yetilerinin uyuşturulduğuna dikkat çekmek için, acı kavramının hayal gücünden tamamen yoksunlaştırıldığını örnek göstermiştir. İnsanlar ruhsal acı verebilecek duygulardan kaçınır ve her şeyin palyatif bir alanda gerçekleşeceği rahatlığı arar. Çünkü günümüzde bireyler acıya maruz kalmak istememektedir. Han’a göre; insanların algı dünyalarının farklılığından kaynaklı olarak ortak bir acı deneyimlemesi mümkün değildir. Palyatif toplumdaki acının sosyokültürel bağlamının göz ardı edildiğinin altını çizen Han, acıların katlanılmaz boyutunun buna neden olduğuna dikkat çeker. “Acının anlamsızlığı daha ziyade biyolojik bir sürece indirgenmiş olan hayatımızın bizzat anlamdan arınmış olduğuna işaret eder. Acının anlamlılığı hayatı bir anlam ufku oturtan bir anlatı gerektirir. Anlamdan arınmış, artık anlatmayan, çıplak bir hayatta mümkündür” (Chul Han, 2022, s.33).

‘Acının Kurnazlığı ve Anlamsızlığı’ bölümlerinin aksine bu kısımda, bireyin Palyatif Toplumunun bir gereği olarak acıdan uzaklaşması değil de acı kavramının bir hakikat aracı olarak ele alındığı görülmektedir. Acı, “et olmuş hakikat, bir hakikatin et oluşu” olarak tanımlanmaktadır. Bu acıyı hakikat olarak kılan şey ise, bedenimizde duyduğumuz ve bizi var eden bir yanının olmasıdır. Palyatif Toplum acının anlamsızlığını dile getirerek, hakiki varoluşu elimizden alır. Bedenimizin parçalarını algılamanın önüne geçerek, onu bütün içerisinde yok olmasına neden olur.

Acıyı bir hakikat aracı olarak ele almamız gerektiğini

söyleyen Han, üç başlık üzerinden bir değerlendirme yapmıştır. İlk olarak “Acı bağıdır” çünkü palyatif toplumunun verdiği rahatlıkta yaşamını sürdüren bireyler, herhangi bir şeyle bağ kurma yetisinden yoksun olarak yaşamaktadırlar. Acıyla bağ kuramayan insanlar, acı verici durum ve davranışları tümüyle reddetmektedir. İnsanlar bilinçli olarak bundan kaçınmaktadır. İkinci olarak “Acı farktır” şeklinde bir tespitte bulunan Han, bizlerin nelere sahip olduğunu ve nelerin bize ait olduğunu anlamak için buna ihtiyacımız olduğunu söyler. Acının bir sınır belirleyici işlevi olduğu ve acı olmadan beden ve dünyanın farksızlaştığı anlaşılır. “Palyatif toplum hakikati olmayan bir toplumdur, ayınının cehennemidir. Hakiki olan her şey acı vericidir.” Son olarak “Acı gerçekliktir” düşüncesiyle Palyatif Toplumda dijitalleşmenin de artmasıyla dünyanın gerçeklikten arındırıldığı dile getirilmiştir. Sosyal medyada sürekli bir beğenme hissiyatının varlığı gerçekliği ortadan kaldırmakta. Acı veren direnç olmadan gerçekliği hakiki anlamda algılayamayız.

Acının Ontolojisi bölümünde, acı ve ölüm kavramlarının günümüz dijital ortamında ne ifade ettiğine değinilmiştir. Yeryüzünün hâkim düzeninin günümüzde dijital düzen ile yer değiştiği ve burada ise ölüm, acı kavramlarının yer almadığı görülmüştür. Çünkü bu kavramlar Palyatif Toplumunda “arızalar” olarak kabul edilmektedir. Özlem ve üzüntü de olumsuz çağrıştırdığı için acının ontolojisinde yer almaması gerektiği düşünülür ve şüphe uyandırır. Günlük yaşamda değerli kabul edilen yakınlık ve uzaklık ilişkileri, dijital düzene yabancı olduğu için önemsenmez.

“Son İnsan” adlı kitabın son bölümünde yazar, günümüzün teknolojik çağında medya ile birlikte varlık kavramında yaşanan değişim ve dönüşümden bahsetmiştir. Biyopolitik ve dijital gözetlemeye karşı çıkan bireyden, liberal demokrasi taraftarı olmayan rahatlığı, güvenliğe tercih eden bir son insan ortaya çıkmıştır. Son insanın kendini özgür hissettiği bir tek yer biyopolitik rejimdir. Gelecek on asır içerisinde acının biyolojik koşullarının tamamen ortadan kalkacağı düşünülmektedir. Bedensel ve ruhsal acıların kaderi yok

olmaya mahkûm olacağı dile getirilir. Acıyı ve ölümü ortadan kaldırmak isteyen insan, Transhümanist bir yaklaşımla “ölmemişlik hayatı” arzular.

‘Palyatif Toplum: Günümüzde Acı’ kitabı; kültür, iletişim, medya ve dijitalleşme gibi alan yazınındaki eserlerin ekseriyetinin tanım, kavram ve kuramsal analizleri kapsadığı dikkate alındığında ilgili çalışmada, güncel toplumsal konuların medyada yer alma şekillerini günümüz yaşamında karşılığı olan ‘Transhümanizm, Dijitalleşme, Biyopolitika’ kavramları ile analiz etmesi bakımından kapsayıcı ve önemli görülmektedir. Bu yaklaşım aynı zamanda alanda yapılacak diğer araştırmalar için de farklı bir bakış açısı sunacağı düşünülmektedir. Kitabın temel odak noktasında yer alan ‘Acı’ kavramının, olumluluk toplumunda iletişim enformasyonunun aşırılığı ve hızı ile bireylerden nasıl uzak tutulduğunun örneklerle izah edilmesi, ilgili araştırmanın amacını ortaya koymaktadır. Toplumların sosyal medya ağlarını kullanma alışkanlıklarına dair güncel tespitleri de içeren bu kitapta, pandemi döneminde yaşanan toplumsal, medyatik ve inançsal gelişmelerin biyopolitik analizlerinin de yer alması, iletişim ve sosyolojik çalışmalara referans olacağı anlamında değerli görülmektedir. Sonuç olarak Palyatif Toplum kitabı, Covid-19 salgını ile acı kavramına yeni bir bakış sunmuştur. Genel çerçeveden bakıldığında 2020’li yılların pandemik hastalığına bir tanımlama ve isim kazandırdığı görülmüştür. Bu açıdan kitap, Covid-19 tartışmaları bağlamında ilgili literatürde yerini almıştır.

Kaynakça

- Chul Han, B. (2017). Şeffaflık toplumu. (Çev. H. Barışcan). Metis Yayıncılık.
- Chul Han, B. (2022). Palyatif toplum günümüzde acı. (Çev. H. Barışcan). Metis Yayıncılık.